

#5 E4 Sundsvall - En ny väg. Nyhetsbrev november 2010

Ett E4-projekt i väntans tider

Den som väntar på något gott väntar alltid för länge sägs det ibland. Och väntar på en ny väglösning för E4 i Sundsvall är vi många som gör. Det finns historier från redan tidigt 50-tal om hur dåtidens projektledare besökte trakterna runt Ljungan för att meddela boende att det snart var dags att ge plats för en ny väg, och om hur de stakkäppar som sattes upp "lånades" för att bygga fotbollsmål.

Även Njurunda kommuns turistkarta från 1968 hade en planerad ny motorväg inritad. Så väntan har varit lång. Och den är inte över riktigt än.

Tyvärr vet vi fortfarande inte ex-

akt när vi kommer igång med våra arbeten. De fem överklaganden som finns handläggs av Näringsdepartementet, och här måste den demokratiska processen få ha sin gång.

I väntan på definitivt besked om "grönt ljus" för projektet fortsätter vi våra förberedelser. Det gäller bland annat kontrollprogram, fastighetsfrågor och trafiklösningar.

Dessutom träffar vi många av de entreprenadföretag som visat intresse av att bygga nya E4. Att undanröja eventuella missförstånd i god tid innan byggstart är viktigt. För ju mindre oklarheter, desto bättre anbud.

Porträttfoto: Torbjörn Bergkvist.

Magnus Lundberg, projektchef E4 Sundsvall

I början av nästa år vet vi vilka företag som till slut får uppdraget. Så alla nyfikna får vänta en liten stund till!

Uppdrag: Håll hjulen rullande under byggtiden

Nu finns det ett eget delprojekt som arbetar med att hitta de bästa lösningarna för att hålla E4-trafiken så störningsfri som möjligt vid bygget av Sundsvalls nya motorväg.

I dag passerar det ca 18 000 bilar per dygn på E4 vid Skönsmon, och i Skönsberg passerar runt 30 000 fordon varje dag. Det gör Skönsberg till den mest trafikerade sträckan på E4 norr om Uppsala!

Eftersom den nya vägen delvis sammanfaller med befintlig E4 kom-

mer trafikstörningar bli en i högsta grad aktuell fråga. För att undvika alltför långa köer förbi byggarbetsplatserna i rusningstrafik kartlägger därför Trafikverket i samarbete med kommunen olika alternativa vägar.

Bland de lösningar som planeras och diskuteras finns informativ och tydlig skyltning, annan prioritering av trafiksignaler och utökad kollektivtrafik. I den senare frågan samarbetar Trafikverket med Keolis, f.d. Busslink och Din Tur.

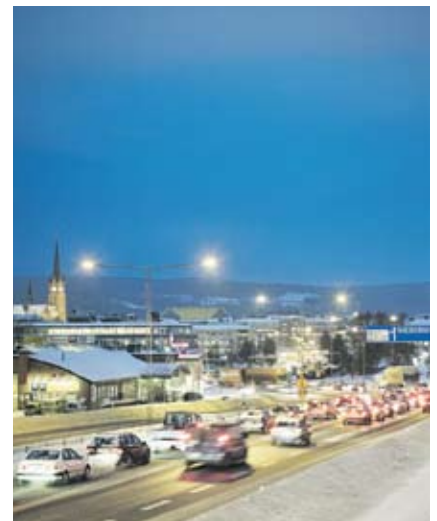

Foto: Kristoffer Lönnä

De första bulleråtgärderna på plats vid årsskiftet

När Trafikverket 2009 tog fram arbetsplanerna för nya E4 ingick beräkningar för att se vilka fastigheter längs sträckan som var i behov av bullerdämpande åtgärder.

I Övre Bredsand och Skönsmon har Trafikverkets representant nu träffat de hushåll som låg över bullergränsnivåerna för den nya motorvägen.

Besöken har resulterat i att ett 15-tal villor kommer få nya treglasfön-

ster. Själva fönsterbytet kommer att ske runt årsskiftet, beroende på hushållens egna önskemål.

Nu är det snart dags för Trafikverkets representant att kontakta berörda hushåll i Skönsberg för personliga möten. De fastigheter där det blir aktuellt med fönsteråtgärder kommer att få sina gamla fönster utbytta under våren 2011, innan själva vägbygget startas.

E4 Sundsvall

Sträckning:	Myre - Skönsberg
Längd:	20 km
Broar:	33
Trafikplatser:	5

Planerad byggstart:

Skönsmon	Höst/vinter 2010
----------	------------------

Mats är projektledare med världen som sitt arbetsfält

En man med många järn i elden är Mats Lögdahl, Trafikverkets projektledare för E4-delarna genom Skönsmon och Skönsberg. Han ansvarar även för samarbetet med de kommunala bolagen angående flytt av ledningar för vatten, el, bredband och fjärrvärme.

Sedan 1988 har sundsvallsfödde Mats mestadels arbetat med projektledning för vägprojekt, både i landsort och i stadsmiljö. Meritlistan är lång och erfarenheterna ännu fler.

Mellan åren 2007 och 2008 lämnade han trygga Sverige i omgångar för att ge sig ut på en rad utlandsprojekt. På uppdrag av Försvarsmakten och FN åkte Mats till länder som Afghanistan, Kongo och Uganda.

Viktigt att göra en insats

I Afghanistan projektledde Mats en om- och tillbyggnad av militärbasen i staden Mazar-e-Sharif. I Uganda deltog han i en utredning om hur livsviktiga vägar för att kunna leverera mat till befolkningen och broar snabbt skulle kunna repareras efter den sommarens extrema översvämningar. I det krigshärjade Kongo var uppdraget att reparera vägar för att säkra återflykten av befolkningen från flyktläger.

– Det känns bra att få göra en insats. Dessutom är det spännande att arbeta utomlands och få nya erfarenheter. Jag har stött på extrem fattigdom, vilket gör att jag

Mats Lögdahl, Trafikverkets projektledare för E4-arbetet i Skönsmon och Skönsberg, har haft uppdrag i både Afrika och Afghanistan. Här är han i Kongo 2008.

nu värdesätter min egen tillvaro mer, berättar Mats.

Från världen till staden

Våren 2009 startade ett nytt kapitel i arbetslivet. Mats började på E4 Sundsvall som projektledare för förbättringen av Björneborgsgatan samt som ansvarig för samarbetet kring alla de ledningsflyttar som krävs längs sträckan.

Nu är han även projektledare för de stadsnära entreprenaderna Skönsmon och Skönsberg, där han till sin hjälp har en biträdande projektledare och två byggleddare.

För att lyckas i rollen som projektledare anser Mats att det gäller att ha

en helhetsyn och att man är en bra lagledare. Inte minst viktigt är att man får arbeta med rätt personer på rätt plats.

Det blir värre innan det blir bättre

Att bygga en ny europaväg i centrala delar av Sundsvall är en utmaning. Arbetet kommer oundvikligen innebära störningar, både för trafikanter och för närboende.

– När det gäller boende måste vi vara noga med att lagar och regler när det gäller exempelvis arbetstider efterlevs. Vi kommer även att försöka minska damm- och bullerstörningar i den mån det är möjligt.

En liten föraning om vad som komma skall har under året märkts i framförallt Skönsberg. Där har både E4 och Trafikgatan tidvis varit avstängd när över åtta kilometer nya ledningar dragits om.

Porträttfoto: Erland Segerstedt.

Trafikverkets övriga beställarorganisation för Skönsmon och Skönsberg

Per Sjölund
Bitr. projektledare

Björn Sjölund
Byggleddare

Stefan Svensson
Byggleddare

Porträttfoton: Torbjörn Bergkvist.

Utökat kontrollprogram

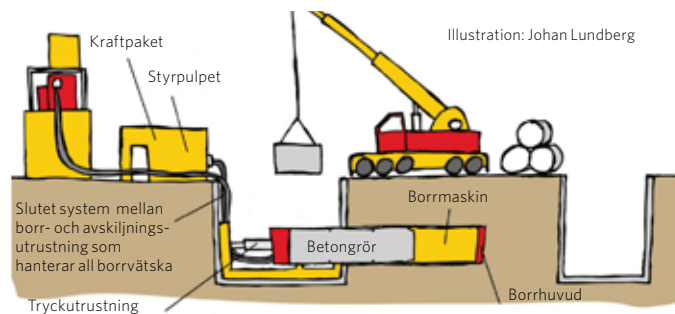
Våren 2010 undersökte Trafikverket om den kommande sänkningen av motorvägen genom Skönsberg kunde påverka grundvattennivåerna i området. Den bedömning vi gör efter undersökningen är att en eventuell sänkning av grundvattennivån inte innebär risker för skador på närliggande byggnader eller mark.

Grundvattennivåer varierar naturligt med årstider och klimat, och sätt-

Foto: Privat

Vid de grönmarkerade brunnarna är arbetet klart. Två olika borrar metoder har använts, microtunneling och hammarbörning. De nya ledningarna dras sedan fram inuti betongrören.

Nedslag Skönsberg

Försenade ledningsarbeten

I Skönsberg är nu de förberedande ledningsarbetena i stort sett klara. Det som återstår är MittSverige Vattens borrarbeten för nya vatten- och avloppsledningar. Metoden att borra fram ledningarna valdes för att minimera buller- och trafikstörningar i området.

Arbetet har tyvärr blivit försenat på grund av besvärliga markförhållanden. Sedan 1 november infördes nattskift. I första hand påverkar borrarbetet Trafikgatan, som delvis kommer vara avstängd till och med juni 2011.

Förseningen påverkar däremot inte byggstarten av E4-projektet. Det blir heller ingen ytterligare störning för E4-trafiken när MittSverige Vatten ska passera under motorvägen norr om Skönsbergs centrum

Övriga arbeten är klara såsom ledningar för fjärrvärme, el och bredband. I september kopplade till exempel Sundsvall Energi in de nya fjärrvärmeledningar som förra vintern gjorde att två körfält på motorvägen vid Skönsbergskurvan växelvis var avstängda.

Även Sundsvall Elnät är i stort sett klara i området. Bland annat har man förberett för att kunna dra ledningar i den nya bron över Sundsvallsfjärden.

På Trafikverkets projektkontor är man mycket medveten om att det under rusningstrafik kan komma bli besvärligt. I Skönsberg handlar det bara på E4 om cirka 30 000 fordon per dygn som på ett smidigt och säkert sätt ska kunna passera byggarbetsplatserna.

– Inom projekt E4 Sundsvall pågår ett arbete med förberedelser inför kommande trafikstörningar. Vi tittar på bland annat skyltlösningar och kartlägger de alternativa vägar som kan underlätta för E4-trafiken, berättar Mats.

Trots en stundtals besvärlig byggtid är Mats övertygad om att nya E4 på sikt kommer att betyda mycket för både Sundsvall och för regionen.

– Res- och transporttider förkortas, nya bostadsområden kan utvecklas och inte minst förbättras miljön i centrala Sundsvall, avslutar Mats.

om grundvatten och sättningar i Skönsberg

ningar i marken uppstår även idag i Skönsbergsområdet. För att få en bild av normalläget började vi mäta nivån på grundvattnet våren 2010. Dessa mätningar förstärks nu med ett kontrollprogram för sättningsskador, där 50 fastigheter ingår.

På fastigheterna installeras mätpunkter, ”dubbar”, som antingen fästs på husgrunder eller som grävs ner på tomtmark.

Mätpunkterna kommer att läsas av på plats en gång i månaden under hela projektiden. Genom att inleda kontrollprogrammet under 2010 kommer vi kunna följa naturliga rörelser i marken, t ex i samband med tjällossning, innan vägbygget påbörjas. Tack vare regelbundna mätningar och snabba analyser minimerar vi risken för att mark och hus skadas på grund av vägbygget.

Foto: Trafikverket

En av de ca 50 dubbar som fästs på husgrunder i området nära E4 i Skönsberg.

Korta brofakta:

Längd inklusive anslutningar:

2 092 meter

Brospannens längd:

Från 88 till 170 meter

Bredd: 22–35 meter

Fri höjd: 33 meter

Antal brostöd: 11

Foto: Sofia Ringh

Henrik Rundquist driver idag en arkitektbyrå i Stockholm med ett femtontal anställda. Byråns huvudfokus är stora infrastrukturprojekt. Bron över Sundsvallfjärden är en av de längre i Henriks meritlista, som även rymmer Botniabanans bro över Ångermanälven.

Dubbelkrum - en lång bro med en lång historia

Den 1420 meter långa bron över Sundsvallsfjärden har redan en femtonårig historia, trots att den ännu inte är byggd. Den vann nämligen den internationella arkitektävling som utlystes i Sundsvall i mitten av nittiotalet.

– Det känns fantastiskt roligt att bron äntligen ska byggas, säger Henrik Rundquist, en av arkitekterna som stod bakom det förslag som nu blir verklighet!

Det har länge talats om en ny E4 som passerar Sundsvall via en bro över Sundsvallsfjärden. En bro som kan avlasta centrum med framförallt tung trafik och på så sätt minska både avgaser och buller. Av denna anledning utlyste dåvarande Vägverket och Sundsvalls kommun en broarkitektävling. Året var 1995 och 47 bidrag lämnades in.

Danskt - svenskt samarbete

– Vi var 15 danska och svenska arkitekter, trafikplanerare och konstruktörer som under namnet KRAM-

gruppen utformade förslaget. Vi kallade förslaget för dubbelkrum, för att bron ”kröks” två gånger. Dels går den som en båge över fjärden och dels som en båge på höjden, förklarar Henrik Rundquist. Idag är han den ende arkitekten från 1995 som nu är anlitad för form- och konstruktionsfrågor i samband med brobygget.

Anpassad till stad och landskap

Lösningen för bron är idag densamma förutom en något lägre höjd och kortare spännvidder.

– Det är väldigt ovanligt att en lösning får vänta i nästan 15 år på att förverkligas utan att det sker större förändringar. Det enda byggnad jag till exempel kommer att tänka på på är kyrkan Sagrada Familia i Barcelona av arkitekten Antoni Gaudí. Den började byggas på 1880-talet och man håller fortfarande på, allt efter ursprungsritningarna beskriver Henrik.

– För oss var det landskapssituationen som avgjorde brons form. I ett

så pass dominerande landskap med norra och södra berget, skulle bron inte konkurrera om uppmärksamheten. Den skulle snarare ses som en del av landskapet, som en förlängning av vägen. Det kändes inte rätt att skissa en bro med överdådiga brospann och pyloner, särskilt när det inte behövs för att korsa den grunda fjärden utan bara blir ”show”, berättar Henrik.

Förslaget blir verklighet

Till sommaren börjar bygget av bron över Sundsvallsfjärden, en bro som har många namn; ”Dubbelkrum, Sundsvallsbron, Vinge av stål”.

Med sina 1420 meter blir den Sveriges femte längsta vägbro och hamnar i celebret sällskap med bland andra Ölandsbron och Höga Kustenbron.

Den totala längden inklusive anslutningar är knappt 2100 meter fördelade på fem separata byggnadsverk. 2014 ska den stå klar, nästan 20 år efter det att Henrik och hans kollegor vann den hittills största arkitektävlingen för broar i Sverige.

Unga broutformare

I oktober har två klasser från Hagaskolans årskurs 3 besökt projektets visningslokal. En av aktiviteterna var att rita sin egen bro, en annan att hitta olika platser på golvkartan. Intresset och engagemanget var stort, liksom kreativiteten när det gällde att tolka den nya bron över fjärden!

Adress:

Trafikverket, E4 Sundsvall
Björneborgsgatan 41, 854 60 Sundsvall
Internet: www.trafikverket.se/e4sundsvall
E-post: e4sundsvall@trafikverket.se
Telefon: 060-13 90 50, 0771- 921 921
Tryck: Tryckeribolaget, Sundsvall.

Nyhetsbrev nr 5, 5 november 2010
Citera gärna men ange källan.

Vill du prenumerera på projektets
nyhetsbrev? Skicka din e-postadress till:
e4sundsvall@trafikverket.se

Ansvarig utgivare:

Ulf Carlsson, ulf.carlsson@trafikverket.se

Informatör

Sofia Ringh, sofia.ringh@trafikverket.se

Projektchef:

Magnus Lundberg, magnus.lundberg@trafikverket.se